

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



Såsom Torget och alla gatorna i Staden Kongsbacka i början af nästkommande Junii månad kommer at omsättas, och således likasom å nyo stensläggas; hwartil en förfaren Stensläggare åskundas: ty behagar den, som härtill finner sig Fickelig, anmäla sig hos Borgmästare och Råd i bemänte Stad, eller där Magasinet utgifwes: då om accords-summan för den, som åtager sig beswäret med inseendet öfwer stenslägningen, skal blifwa afgjort.

De resterande böcker af sal. Domprosten Doctor Ubechels Bibliothecque, komma den 4 nästkommande Maji å wanligt ställe at auctioneras; och därpå afledne Presten Nicol. Linds Boksamling; hwartil tid och rum i nästa Weckoblad närmare skal utsättas.

Den 23 dennes komma uti Fru Christina Johanna Böckers hus wid östra hamnen, på auction at försäljas, allahanda meubler, silfwer, ten, koppar, messing och flera saker.

Et parti nytt Irlands smör af bästa sorten, är i weckan ankommen, och försäljes hos Herr Anders Philip Oterdahl.

Några både öfwer- och under-rum på Sillegatan, tjenliga för två små hushåll, äro lediga at tilträdas wid slutet af denne månad. Nera här om hos Waktmästaren Hjort.

På hwarje Tis- och Fredag, kläckan 5 efter midnatten, öppnar Dansmästaren Norcross uti lejdiska huset, det är i Salen på 3 Remare, sin Dansbod, där ålskare af konsten, och tillika af bägge könen, kunna med 16 styfwer köpa sig en härlig motion, och springa kammar-lopp i hela 4 timar.



Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 25 April 1761.

Et bref af J. O. til C. G. B.

Nytan, som en jordägare tillsyter utaf lösskog, är så mycket omtalad, at Bonden, som ogerna kröker sig för efterkommanderne, borde likwäl wara i den delen tilräckeligen upmuntrad. Således blifwer mig ämne blott, at upgifsäta sättet, huru man med beqwämlig skyndsambhet förskaffar sig en sådan härlighet på sina ågor.

Där lösskog skal updragas, och planteringen ske, måste omwägerligen wara stängt, och för kreaturen freat.

Planteringen sker på detta sättet: man tager om hösten uti Augusti eller början af Septembris månad spåda plantor, som den tiden til ynnighet finnas under, eller et litet stycke från andra gamla löstrån, såsom ek, ask, asp, al, björk eller hwad slag man helst åstundar, och har lägenhet at bekomma. Dessa plantor passas efter jordmånen, och sättas i någorlunda lika belägenhet med den,

X

hwar-

hwarifrån plantorne blifwet flyttade; såsom til exempel: om man wil plantera Al uti en backe eller på högländt ort, är nödigt at taga plantor från alar, som wåra på högländta ställen, och kallas back-al. Men wil man åter hafwa Al at wåra på lågländte platfar, såsom kring om trågårdar eller ångar, så måste plantorna hemtas från lågländta ställen. Och äfwenså förhålles med andra löftrån.

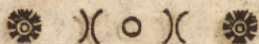
Dessa spåda plantor, som äro wid pass en half finger höga, uptagas, som sagt är, på tiltagande ny, helst då det liknar sig til regnwäder. De uptagas om astonen flockan 5 eller 6, om stället, hwarifrån de skola flyttas, är nära beläget til marken, hwaruti de skola förblifwa, då de omsätas samma astone. Men har man längre wäg efter plantorna, så at de icke kunna sättas samma astone, så böra de uptagas och hemtas om morgonen bittida, eller astonen förut, då deras rötter med jord öfwerhölljas, och plantorna förwaras uti en källare, tills andre astonen, då de sättas. Med en knif, som skal så wåra rostig och til annat obrukelig, allenast han är wass åt udden, kunna några hundrade sådana plantor på en liten stund upskäras, då likwäl en bit af torfwan, eller så mycket mull följer med roten, at den samma däråf är betäkt, ungefär til en riksdalers diameter. Med samma mindre kossfama werktug kunna plantorna äfwen sättas, då man därmed skär eller gräfwet en liten håla i marken til widd af en hel tråtrök, och djup af en half; hwaruti fylles med god trågårdsmull, eller auman set jord, hwilken altid finnes

nes bredwid bondestufworne, eller närmast intil dyngestän, då plantan däruti sättas, och må imellan hwar planta wåra 2 eller 3 alnar.

Kring em denna plantermarken är rådeligt, at fortplanta piltrån, likwäl inom hägnaden, at förkomma kreaturen och deras ohägn. Endamålet är, at genom pilen tillskynda plantorna sit outhärliga lugn: och detta träd omsättes genom affurne grenar eller qwistar, hwilket kan ske först om wåren, innan safwen uppskuret, och sent om hösten, sedan löfwet affallet: då grenen eller qwisten sättes 6 qvarter til 2 alnar djupt i jorden, hwilket arbete beqwämligen förwåttas med en järnstör. Har man litet god mull, at nedpacka kringom grenen uti hålan, och den samma därmed igenfylla, så är det så mycket bättre.

Märkeligt, at, då man elses planterar unga wilba trån, som äro af 3 alnars hög stam, så hafwa de mindre fortkomst, än dessa förenämde spåda plantor, då de så unga, som sagt är, blifwa flyttade, utan wåra desse inom så är om de förenämde: desutan dö de unga sällan ut, hwaremot de äldre flyttningarne löpa större fara, och ofta dö bort.

År 1759 lät jag sätta 14 eller 18 st. alar om 2 och en half til 3 alnars höga stammar, dels upå sidländt ort, och dels uti en backe, ja dels uti mager, och dels uti fet jord. Allesamman gingo likwäl ut, och dogo bort. Andra året om hösten lät jag och sätta några spåda Al-plantor wid trågårdens planket, hwilka bärgade sig wäl, och förledet är hade skuret från en half fingers högd emor 6



kwarter, och somliga til 2 alnar. Siffledne höst, och om en Söndags afton, lät jag sätta några hundrade alplantor, som kostade mig en kanna bl: jag tror at ölkannan skal efter 10 til 15 år betalas både til capital och ränta. 500 Plantor, som ock siffledne höst en annan afton blefwo satte, betalte jag med en rulla tobak, och jag har samma hopp at vinna på tobaksrullan som på ölkannan. Tänk, om bonde-gossarne kunde förmås, at i stället för lek och nidingswerk, om Söndags aftnarne, taga sig före, at i berg och backar hågna och plantera, så torde man inom få år, eller en half mans ålder få se våra Fog-torfige bygder och skallote backar lummige och grönklädde.

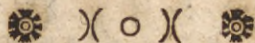
Sluteligen bör jag vara så höflig, och ej tillägna mig detta påfund, emedan det tilförene waret werkstält af andre. Framhårdar m. m.

Tänkar öfwer salige Biskopen, Herr
Doctor Jöran Wallin, utrade af en
Prestman J Stiftet *.

Kom, lärdom! gråt wid denna grift.
En Kongens Troman läggs i grafwen,
Som femton år fört Biskops stafwen,
Med ägta nit i Götha Stift.

Han

* Desse kom jag öfwer här om dagen; och gör dem så mycket helre almånna, som Författarens affigt at dölja denna minneswärd, ej mindre än skriften i sig self, hedrar både Biskop och Prestman.



Han bar i fred sin Doctors hatt;
Fick äfwen nya lagrar skära,
Til sin och Swenska namnets åra,
Tills han all werlden bød god natt.

En Ordnings-Man ifrån öf går:
Ej detta Stift allena gräter.
Ty, fast en Biskop fås wäl åter,
Som wisligt helar detta sår;
En Hedersman doch affsed tar,
Derötlig, waksam, redebogen,
En Man i hela huset trogen, 4 Mos. B. 12: 7.
Och ibland öf en mördad Far.

En Man sit höga ämbet lif,
Som Swärme-andar så förlade,
At de ej något säga hade; Matth. 22: 46.
I ordet war han ganska rik.
Han dämpa först det onda gift,
Som smygges ofta in i läran:
Han wille gifwa Gudi äran,
Och tälka rätt den helga skrift.

Han reste många länder kring,
At sig en grundad lärdom söka,
Sit stora pund at dagligt öka,
Han sparde aldrig någon ting.
Han kunde nästan alla språk,
Som brukas uti vårt Europa,
Och talte färdigt allihopa,
Förutan minsta hufwud-bräf.

R 3

Han



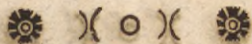
Han omgick alltid så med folk,
 At alla måste honom värda:
 Han lätta de beträngdas börd,
 Som redligheters egen talf:
 Af Tyskar kallad Swerges ljus,
 Han lyfte och uti Guds Ryska,
 Och mätte städs, at Herrens dyrka
 Båd in- och utom Herrens hus.

O dyre Man! dit värda lof,
 Jag icke hinner rätt uppfriwa,
 Jag borde därför låter blifwa:
 Du har beröm från Kongars Hof;
 Et värdigt minne för din dygd,
 Det Skölde = brefsvet håst afmålar,
 Som med dit namn förenar strålar,
 Till afunds = männens harm och blygd.

Wälborna Fru, hwad djuper sorg,
 Har ändelig klämt Er öma hjerta!
 Er tröste Gud i denna smärta,
 Och ware sjelf Er fasta borg!
 De Strålar, som han lemnat qwar,
 Till Eder fågnad sig utspriade,
 Och aldrig något mörker lide,
 Så länge solen ger oss dar.

Wår Biskop uti Himla bo,
 Bland höga stjernors antal lyser: Dan. 12. 3.
 I detta ljus han sällhet lyser,
 En sällhet wunnen genom tro.

Så



Så länge jorden har sin saft,
 Så länge sol och måne blänka;
 Wi skole värdsamt eftertänka,
 Hwad wi uti wår Biskop haft.

Wi tacke dig; men aldrig nog,
 För det du waret Skiftets heder.
 Din staf du lagt med ära neder;
 Wi förge billigt, at du dog.
 Njut sällhet i sin fulla mått,
 Bland många tusend Seraphiner,
 Där Du för Himla Thronen finer!
 Njut ånglalis! det är din lott.

Målningar och Fransta öfwerstrifter*,
 förswensgade af Vice-Directeuren i
 Allingsås, Herr Magist. Carl Nyren.

N:o 1. Öfwer Bordet på södra Gasten.

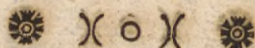
En hängande Fleute = traversiere med en Hautbois;
 därnedanföre en mot wäggen lutande Violoncelle,
 samt et på kant stående Bräd = spel.

Méditez incessament,
 Dévorez livre apres livre;
 C'est en vivant seulement,
 Que vous apprendrez à vivre,
 Ehrenhoff.

N 4

M n

* Dessa läsas på Leckö = slott uti Matsalen, där de hedra wäggarne, och tillika minnet af en stor och witter Herre, Hans Excellence, Riks = Rådet, m. m. Herr Grefwe E. G. Tessin.



Man ouphörligt tänka må,
Och bok på bok uti sig sluka:
Af lifwet blott man här kan lära få,
Hur man sit lif skal rättlig bruka.

U:o 2. Öfwer höggra Fensterlusten.

Le tems est assez long, pour quiconque en profite.

Qui travaille & qui pense, en etend la limite.

Eho med tänka, slit, sig tiden gör til nytta,
Han gör och hånne lång, och kan des märke flytta.

U:o 3. I Södvästra Hörnet.

En hop på et bord utbredda musicalier, en sär-
skild spelpulpet, hwarpå ligger en notbok, och där
nedanföre en markatta, som spelar på violin.

Voici comment j'ai comté

Dès ma plus tendre jeunesse:

La vertu, puis la santé,

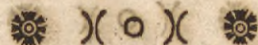
Puis la gloire, puis la richesse.

Se hur jag gjort min räkning opp,
Sen jag som barn har börjat samla:
Först dygd, sen frist och munter kropp,
Sen ära, sedan rikdom samla.

U:o 4.

Et spelbord, med därpå utströdde kortlekar och
jettoner, hwarjämte en parasol och en kapp.

La



La mer qui gronde & s'elance,
Les cris des seditieux,
Des fiers tirans l'insolence,
N'ebbranlent pas la constance
D'un cœur ferme & vertueux.

Voltaire.

En fast och dygdig själ

Sig städs befinner wäl;

Des sällhets grund ej nånsin skakas:

För upror, tyranni hon aldrig blifwer träl;

Af sorg och ras hon ej omatas.

U:o 5.

En bureau med marmorskifwa, hwarpå en ga-
lonerad hatt, med swarta plumer och zne volanter;
ofswanföre på wäggen hänga zne repousseurer, et
sic - ur af guld, och en damborste af tuppsåder; ne-
danföre på golfwet ligger en dylig damborste, samt
en stor hund.

Qu'importe, quand l'orage a soulevé les
eaux,

Que ta poupe soit peinte & que ton mat
deploye

Une voile de pourpre & des cables de soye?
L'art de pilote est tout, & pour domter les
vents,

Il faut la main du sage & non des ornemens.

Voltaire.

R 5

Swad

Hwad hjälper, när af storm dit haf begynner
brusa,
At Skeppers stam och mast med färg och bildwerk
frusa,
At purpur-segel ha, med silkes-want och tåg?
En styrman, det är alt; och för at wädren tjusa,
Ej fordras präal och pragt, men färdig hand och håg.

No 6.

En Niche, hwaruti en marmor piedestäl, hwar-
på en förghld frusa med låck, och där bredewid en
hvit röbrandig nåsduk; nedan före står en katt,
som skuter rygg, och grinar ganska illa mot en hund.
Utan öfverkrift.

No 7.

Et wäggur med federal, hwarjämte en liten
bokhölla, med några därpå liggande böcker och et
timglas; nedanföre en liten spansk hund, som mor-
rar åt förenämde katt.

De la puissance immortelle
Du Seigneur tout nous instruit:
Le jour au jour la revele,
La nuit l'annonce à la nuit.

Rouffeau.

Om Herrans stora magt prädika tusen munnar,
En dag den andra det, en natt åt natt förkunnar.
(Forsättning en annan gång.)

Hwad

Hwad Nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgske Wexelcoursen.

Onsdagen, den 22 April.

London	- -	74 $\frac{1}{4}$	- -	Dal. R.mt.
Amsterdam	- -	69 $\frac{1}{4}$	- -	M:f R.mt.
Hamburg	- -	74 $\frac{1}{2}$	- -	M:f R.mt.

Ankomne äro Skepparne Jan Poppes ifrån
Amsterdam med barlast och tunneband, David
Erfine ifrån Crail med barlast, och John Turner
ifrån Lieth med dito.

Utgångne äro Skepparne Magnus Sjögård
til Hamburg med sill och järn, Michel Abrians til
Grönland på fiske, John Spink och Henry Sal-
mond til Scotland med järn och bräder, Thalenius
Christman til Amsterdam med stål och järn, Lars
Zingerman och Peter Jurgenson til Köpenhamn
med barlast, Pet. Setterberg och Erich Lundberg
til Stockholm med sill.

Helsingör Den 3 April Carl Magnus Berg
från S:t Ubbs til Ostzee med salt. Den 4. Lars
Lind från S:t Ubbs til Stockholm med salt, Albert
Eggers från Wolgast til Porto med stäfiver. Den 5.
Petter Wollin från Carlscrona til Amsterdam
med

med bräder, Cornelius Westerström från Norköping til Livorno med järn. Den 6. Petter Grönberg från Malmö til Warberg med malt, Lorenz Asmusen och Carl Trolle från Stockholm til Rotterdam med tjära. Den 7. Jochim Hind. Husfelt från Wismar til Hamburg med råg, William Kracke, Thomas Sutton, William Wood och Lorenz Groth Nielfason från Stockholm til London med järn. Den 13. Olof Olofsson från Marstrand til Stockholm med sill, Anders Matsen til Memmel, Nils Matsen från Göttheborg til Königsberg, Jens Phillipsen från Göttheborg til Flensburg och Erich Pettersen från Halland til Dansig med sill. Den 14. Carl Otto Bemer til Hamburg med tjära, Jochim Bansenau från Wismar til Bremen med råg, Anders Kielström och Johan Andersson från Marstrand til Stockholm med sill, Petter Moreen Larsen från Gesle til Hull med järn. Den 15. Peter Schwen från Wismar til Bremen med råg. Den 16. Thore Anders Dahlberg från Marstrand til Calmar med sill. Den 17. Melle Feddes från Amsterdam til Stockholm med Styckegods, Mag Bollin och Anders Jönsson från Göttheborg til Norköping med sill, Christ. Jönsson Grawen från Alborg til Stockholm med malt. Den 18. John Dixon från Hamburg til Stockholm med barlast, Johannes Wahlborg från Malmö til Warberg med malt, Anders Möller från Uddewalla til Carlsrona med sill, Peter Cammerath från Bourdeaux til Stockholm med win. Den 19. Jonas Inlander från Lisabon til Stockholm med salt.

Små

Små Kyrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro från den 15 til 23 bennes födde 4 Gosse- och 3 Flickobarn: döde Bryggars-Enkan Anna Sjörso af ålderdom, Zimmermannen Thore Eskilson af feber, 2ne Gossebarn af slag, 1 Flickobarn af feber och 1 af koppor.

I Tyska Församlingen dödd Winkhyparen Johan Unger af slag.

I Kronhus- Församlingen födt 1 barn: Wigde Soldaten Carl Kost och Pigan Cathrina Berg: döde 3 Soldater af håll och stung, Handlangare Hustrun Elin Olofs- dotter i barnsäng, och 1 barn af slag.

Lärda Småsaker.

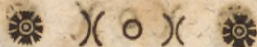
Herr Magister Hedström frågade i förlebet år, hwad nummer i Linnæi Rike Orten Silus eller Silum åger. Plinius torde syftat på Silaus eller Silaum, hwilken efter Cäsalpini uttålfning är Phellandrium aquaticum, och således en Wattu-ört. Hurwidå hon smakat Windrinkare, kan därmed ej afgöras.

Engelb. Jörlin.

Om Skogsparcken.

När jag til ånda hafwer bragt
Alt det, som anbefalt mig blifwer,
Jag mig förnögd til dig begifwer,
Du hela slättens Snygd och pragt.

Strax



Strax efter jag i dig har trådt,
 Jag lif för mina sinnen finner.
 Mit öga aldrig nånsin hinner,
 At på din fågring se sig mått.

Mit öra med förundran hör,
 Dels huru foglar sig förena,
 Dens under tålsa, som allena
 Att lof och pris tilkomma bör.

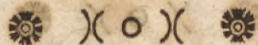
Dels, huru sig en liten bäck,
 Med sagta dån från klippan störter,
 Och genomfår en ång, som örter,
 Af alla färgor, gödra tåck.

Min näsa ny förfriskning får,
 Utaf den luft, som du utbreder,
 När daggen nyss har fallet neber,
 Och solen up ur böljan går.

Jag mättar mig af dina båt,
 Som bäst, utaf allt annat, smaka,
 Och vil dit watten ej försaka,
 När som jag trött och torstig är.

När solens strålar matta mig,
 Och swetten ned för kindren rinner,
 I önskelig stund jag ofta finner
 En ljuftig swalka uti dig.

Jag



Jag är helt trög, at mig bege
 Från dig, som alla tider grönskar,
 Och läglig timma häftigt önskar,
 At dig med första åter se.

EPIGR. LII.

Nil igitur scimus? Svadet sapientia, dicis.
 Cur svadet? Ratio quem juvat illa? Placet.
 Longa referre mora est omnes; hanc accipe
 causam:

Gratia donetur; proderit, ecce, nihil.

EPIGR. LIII.

Gratia nil Atro prodest: an proderit Albo?
 Stultitia gaudet stultus uterque pari.
 Credibile est, Albo lumen non esse saluti:
 Forte perit; sobolem respicit anne Deus?

EPIGR. LIV.

Quisque vocatur Homo naturæ lumine; tum si
 Gratia quærat, gratia quemque vocat:
 Inventu facilis quovis sub cardine cœli,
 Ipse vel Antipodas quamlibet inter agas.
 Tantum des operam; vates tibi verba salutis,
 Ille licet summo missus ab axe, canet.

EPIGR. LV.

Quod potes et debes, facito: quod non potes,
 illud

Gratia præstabit: tu modo quære Deum.
 Sit Ratio tua Dux; ansam Deus ipse creabit.
 Sis animal; nec te, cum datur ansa, vocat.

Kund-

Kundgörelser.

Gifwes härmed tillkänna, at vår witre Provincial-Medicus här i Länet, Herr Doctor Naucler Bure, fogat den anstalt, at stålkulor nu göras och finnas til köps uti Uddewalla Apotheque hos Herr Apothecären Bergius, hwilka stålkulor nyrtas med mycken förmån i bysika händelser, som våra Swenska surbrunnar tjena, och säljas til samma pris, som i Stockholm; eller de minsta för 24 öre, de medelmåttige för 1 Daler, och de största för 1 Daler och 8 öre Silfvermynt.

Hos Herrar Hans och Jacob Busck finnes Ängelske sädes-korn til köps.

Ammiralitets-Capitainen, Herr v. Rahmn, boende på nya Swarfsvet, åstundar et hederligt och godt hyresfolk uppå sin Landt-Egendom. Rummen äro wakra, en sal, 2ne kamrar, kök och wisterhus, med 2ne goda windar öfwanpå, jämte en stor uthus-bygning på gården. Desutan märker man 2ne jordstrufts och trågårdar, item en tomt emot gårdsporten, at nytja såsom kålhage. Skulle någon sinna sit nöje härwid, torde den samme göra en lustresa til Herr Capitainen, och där öfwerlägga om det ena med det andra.

Likaledes åstundar samme Capitaine en Säckelig, trogen, och nykter, Person til betjent, hwilken följer med honom på des resor emot årlig lön af 30 Daler Silfvermynt, hederliga kläder, och godt underhåld. Eho som är hågad, annåle sig med akraförsta.

3 dag kläckan 4 efter middagen hålles et Tal i Klubben.



Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 2 Maji 1761.

Bestrifning öfwer Mulbärstrådet.

Mulbärstrådet, (Morus) är af 2 slag: det ena har hwita, det andra swarta bår, Hort. Ups. p. 283. som likna hallon och björnbår. Des egenteliga hemwist är China och Italien, där det wärer helst uppå sjöstränderna uti sanden, men hos oss måste det hafwa bättre jord. Är en monöcist, som har hanblomstren i en, och honorna uti en annan gren. Om årtetrådet är nyttigt i köket och hushållningen, så är wissertligen detta i Apothequen och klådsåpet. Wärer högt, och är rikt på grenar, som sprida sig widt ut, då det stötes på nedannämnda sätt. De mogna swarta mulbären äro goda at äta, och förorsaka något löst lif, om de plockas ut-af och åtas, innan solen uppgår, men de omogne åstadkomma förstoppning. På Apothequen finnes ej något bättre at läsa sig med om sommaren, än mulbärs-sirup. De swarta äro därtill mycket tjenliga, men böra tagas, innan de blifwa wäl mogna. De